

ŚWIADCZENIA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ I ZASADY ICH KONTRAKTOWANIA PRZEZ NFZ

Osobom ubezpieczonym w Narodowym Funduszu Zdrowia przysługują bezpłatne świadczenia zdrowotne w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielane przez lekarzy, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej oraz pielęgniarki szkolne.

Wybór lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej

Ubezpieczony ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej POZ spośród osób posiadających umowę z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia. Wybór następuje w drodze złożenia stosownej deklaracji wskazującej na wybór konkretnego lekarza, pielęgniarki, położnej. Nie obowiązuje rejonizacja.

Ubezpieczonemu przysługuje prawo wyboru tylko jednego lekarza, pielęgniarki lub położnej POZ i nie ma obowiązku zapisywania całej rodziny do tej samej osoby udzielającej świadczeń.

Deklaracja, którą wypełnia ubezpieczony powinna być dostępna w każdej placówce podstawowej opieki zdrowotnej. Lekarz, pielęgniarka, położna POZ nie mogą odmówić żadnemu ubezpieczonemu zapisania się na listę podopiecznych ze względu na wiek, płeć, czy stan zdrowia. Jedyne ograniczenia, jakie mogą zaistnieć podczas składania deklaracji, wynikają z limitów podopiecznych przypadających na jedną osobę udzielającą świadczeń zdrowotnych.

Normy dotyczące liczby świadczeniobiorców:

Zalecana liczba świadczeniobiorców objętych opieką przez jedną osobę udzielającą świadczeń: lekarza poz/ pielęgniarkę poz /położną poz oraz pielęgniarkę szkolną nie powinna przekraczać:

1. **Lekarz POZ** (lekarz rodzinny, lekarz medycyny ogólnej, internista, pediatra) - **2750 osób;**
2. **Pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej** - **2750 osób;**
3. **Położna podstawowej opieki zdrowotnej** - **6600 osób populacji żeńskiej, w tym noworodki i niemowlęta obu płci do ukończenia 2 miesiąca życia;**
4. **Pielęgniarka szkolna** – wymiar czasu pracy uzależniony od typu szkoły oraz charakterystyki populacji uczniów - etat przeliczeniowy **880 - 1100 uczniów.**

Kryteria zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej określa Prezes NFZ w formie Zarządzenia. Na obecny rok zostały one określone w zarządzeniu nr 86/2014/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 17 grudnia 2014 roku.

Zmiana lekarza, pielęgniarki, położnej rodzinnej

Ubezpieczony ma prawo wyboru (zmiany) lekarza, pielęgniarki, położnej POZ nie częściej niż trzy razy w roku.

W przypadku, gdy pacjent po raz czwarty w danym roku kalendarzowym zmienia lekarza POZ, pielęgniarkę POZ lub położną POZ - wówczas jest zobowiązany do wniesienia na rachunek Oddziału Funduszu opłaty w wysokości 80 zł. .

Opieka sprawowana przez lekarza POZ

Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej zapewnia pacjentom dostęp do świadczeń zdrowotnych w przychodni/ ośrodku zdrowia, codziennie od poniedziałku do piątku w godz. pomiędzy 8.00-18.00. Natomiast godziny przyjęć lekarskich wynikają z harmonogramu zatwierdzonego przez NFZ.

Pacjent może rejestrować się do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem osób trzecich.

W stanach nagłych, schorzeniach ostrych i nagłych zachorowaniach porada udzielana jest w dniu zgłoszenia, natomiast w schorzeniach przewlekłych świadczenia udzielane są w terminie uzgodnionym ze świadczeniodawcą.

Informacja dla pacjentów na temat zabezpieczenia świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej w dni powszednie po godz. 18.00 oraz w soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej zawierająca numer telefonu, powinna być umieszczona na tablicy wewnątrz i na zewnątrz placówki POZ. Lekarz POZ decyduje o diagnostyce, sposobach leczenia, kierowaniu pacjentów do poradni specjalistycznych, a także o objęciu leczeniem szpitalnym. Do kompetencji lekarza POZ należy także wnioskowanie o leczenie uzdrowskie, niektóre przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Ponadto realizuje zadania z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia, jest odpowiedzialny za wykonywanie szczepień ochronnych, w tym także szczepień u dzieci i młodzieży szkolnej oraz przeprowadzanie profilaktycznych badań lekarskich (bilansów zdrowia).

Pacjenci, którzy złożyli pisemne deklaracje wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej **mają prawo do:**

- **badania i porady lekarskiej,**
- **bezpłatnych badań diagnostycznych** niezbędnych do podjęcia właściwej decyzji terapeutycznej (wg listy badań leżących w kompetencjach lekarza POZ wymienionych rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2013, poz.1248) ze zm.
- **transportu sanitarnego** w przypadkach kiedy ze wskazań medycznych wymagają przewozu środkiem transportu sanitarnego drogowego (ambulansem) do najbliższego świadczeniodawcy, udzielającego świadczeń we właściwym zakresie, a w przypadku świadczeń realizowanych w trybie ambulatoryjnym także z powrotem do miejsca zamieszkania (pobytu) świadczeniobiorcy. Zlecenie na przewóz wystawia lekarz POZ po dokonaniu oceny stanu zdrowia oraz oceny stopnia niepełnosprawności pacjenta. **Przewóz środkami transportu sanitarnego może być dla pacjenta bezpłatny, częściowo odpłatny lub odpłatny.**
- **skierowania** w razie uzasadnionej potrzeby na konsultację specjalistyczną lub objęcie leczeniem szpitalnym. W tym przypadku lekarz POZ kierujący pacjenta zobowiązany jest dołączyć do skierowania komplet badań diagnostycznych wykonanych w celu potwierdzenia wstępnego rozpoznania,
- **skierowania** na leczenie rehabilitacyjne, uzdrowiskowe lub do opieki długoterminowej w placówce działającej w oparciu o umowę z NFZ,
- **informacji** o innych podmiotach działalności leczniczej działających na podstawie umowy z NFZ,
- **orzeczeń i zaświadczeń lekarskich** wydawanych na życzenie ubezpieczonego, związanych z dalszym leczeniem, rehabilitacją, niezdolnością do pracy, kontynuowaniem nauki, uczestnictwem uczniów w zorganizowanym wypoczynku, a także zaświadczeń wydawanych dla celów pomocy społecznej lub uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego,
- **profilaktycznych badań lekarskich w określonych grupach wiekowych,**
- **szczepień ochronnych.**

Świadczenia realizowane przez pielęgniarki POZ.:

Pielęgniarka POZ sprawuje kompleksową opiekę pielęgniarską nad świadczeniobiorcami, uwzględniając w tym realizację zleceń na zabiegi i procedury medyczne wydanych przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego.

Świadczenia pielęgniarek POZ obejmują ponadto :

- realizacja zleceń lekarskich w miejscu zamieszkania/pobytu świadczeniobiorcy oraz w gabinecie pielęgniarki POZ,,
- wizyty patronażowe pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej w okresie od 3 do 4 miesiąca życia i adekwatnie do potrzeb w 9 miesiącu życia,
- testy przesiewowe mające na celu monitorowanie stanu zdrowia dzieci do ukończenia 6 roku życia,
- rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych podopiecznych,
- rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych,
- planowanie i realizowanie opieki pielęgnacyjnej,
- udzielanie pielęgniarskich świadczeń profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych wykonywanych samodzielnie,
- edukacja zdrowotna, profilaktyka chorób i promocja zdrowia.

Opieka sprawowana przez położne POZ

Położna podstawowej opieki zdrowotnej realizuje świadczenia zdrowotne w środowisku podopiecznego z zakresu pielęgnacyjnej opieki położniczej, ginekologicznej oraz zapewnia ciągłość świadczeń profilaktycznych, pielęgnacyjnych i leczniczych.

Świadczenia realizowane przez położną POZ, to m.in.:

- realizacja zleceń lekarskich w miejscu zamieszkania/pobytu świadczeniobiorcy oraz w gabinecie położnej POZ (w szczególności opieka pielęgnacyjna nad kobietą po operacji ginekologicznej lub onkologiczno-ginekologicznej od momentu wypisu ze szpitala do zagojenia się rany pooperacyjnej
- prowadzenie edukacji przedporodowej dla kobiet w ciąży od 21 tygodnia ciąży do rozwiązania,
- wizyty patronażowe położnej podstawowej opieki zdrowotnej (co najmniej 4) do ukończenia 2 miesiąca życia,
- opieka nad kobietą w porożu,
- rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych podopiecznych,
- rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych,
- planowanie i realizowanie opieki pielęgnacyjnej,
- udzielanie pielęgniarskich świadczeń profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych wykonywanych samodzielnie,

- edukacja zdrowotna, profilaktyka chorób i promocja zdrowia.

Opieka sprawowana przez pielęgniarkę szkolną

Pielęgniarka/higienistka szkolna sprawuje profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami danej szkoły od klasy „0” (w szkołach podstawowych) do ostatniej klasy szkoły ponadgimnazjalnej,

z wyłączeniem szkół dla dorosłych. Pielęgniarka szkolna zapewnia dostępność do świadczeń w wymiarze czasu odpowiednim do typu szkoły oraz liczby i charakterystyki uczniów oraz, z uwzględnieniem planu godzin lekcyjnych,.

Świadczenia są realizowane w znajdującym się na terenie szkoły gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, a w sytuacji, gdy na terenie szkoły nie ma takiego gabinetu - w przychodni/ ośrodku zdrowia.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami sprawowana przez pielęgniarkę, higienistkę szkolną obejmuje w szczególności:

- wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych w poszczególnych grupach wiekowych;
- kierowanie postępowaniem poprzewiewowym oraz sprawowanie opieki pielęgniarskiej nad uczniami z dodatnimi wynikami testów,
- czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi,
- sprawowanie, odpowiednio do typu szkoły czynnej opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi niepełnosprawnością, w tym realizacja, wyłącznie na podstawie zlecenia lekarskiego i w porozumieniu z lekarzem podstawowej opieki, na którego liście świadczeniobiorców znajduje się uczeń, zabiegów i procedur medycznych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole,
- udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów i zatruc,
- prowadzenie u uczniów szkół podstawowych (klasy I-VI) grupowej profilaktyki fluorkowej,
- udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej,
- doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole.

Pakiet onkologiczny

Z dniem 01 stycznia br. wszedł w życie tzw. pakiet onkologiczny. Zmiany regulacji prawnych związane z pakietem onkologicznym mają wpłynąć na poprawę funkcjonowania opieki onkologicznej w Polsce poprzez wprowadzenie tzw. szybkiej ścieżki terapii onkologicznej.

Zakłada ona usprawnienie obsługi pacjentów przez ośrodki medyczne poprzez zniesienie limitów na diagnostykę i leczenie, wyznaczenie maksymalnych terminów na realizację poszczególnych etapów terapii, lepszy dostęp do badań poprzez rozszerzenie uprawnień lekarzy POZ oraz wprowadzenie tzw. Zielonej Karty Diagnostyki i Leczenia pacjenta onkologicznego.

Kluczowym elementem wprowadzanego w życie pakietu onkologicznego i tzw. szybkiej terapii onkologicznej jest wprowadzenie zielonej Karty Diagnostyki i Leczenia onkologicznego. Karta pełni rolę skierowania i „mapy drogowej” postępowania dla danego pacjenta, co umożliwi rozpoczęcie terapii w przyspieszonym trybie. Karta będzie zawierała wykaz wykonanych badań diagnostycznych, rozpoznanie, informację o stopniu zaawansowania choroby oraz plan leczenia. Kartę Diagnostyki i Leczenia onkologicznego od 1 stycznia 2015 będzie mógł wydać lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), który stwierdzi u danego pacjenta podejrzenie nowotworu. Zieloną kartę będzie można otrzymać również w poradni ambulatoryjnej (AOS) lub w szpitalu. Będzie ona dostępna także dla tych chorych, którzy rozpoczęli swoje leczenie przed 1 stycznia 2015. W takim przypadku wystawi ją lekarz prowadzący leczenie w szpitalu. Zielona Karta Diagnostyki i Leczenia onkologicznego z udokumentowanym przebiegiem zastosowanej terapii będzie własnością pacjenta onkologicznego. Świadczenia związane z diagnostyką i leczeniem nowotworów złośliwych w ramach karty diagnostyki i leczenia onkologicznego będą rozliczane bez limitów.

Zadania prozdrowotne realizowane przez Gminę

Do zadań samorządu gminnego wymienionych w art 7 ustawy o samorządzie gminnym należy ochrona zdrowia. Koordynatorem tych działań jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zostały one szczegółowo opisane w analizie funkcjonowania GOPS.

Opracowała : Danuta Wiza